

Kultura

Vi samo pišite

V naslovu zapisane besede so bile ena od pomembnejših spodbud na poti, ki je pripeljala do knjige Sledovi vrtnic.

ANA JAGODIČ DOLŽAN

»V življenju si nikoli nisem predstavljala, da bom kdaj pisala,« pravi Milena Stare iz Dragočajne. »Splet okoliščin in doživetij me je pripeljal na to misel.« In pisanje dnevnika. »Spoznavati sem začela, kako uživam ob pisanju o dogodkih in razlagi doživetih trenutkov. Zato me je začel moč spodbujati, naj napišem kakšno zgodbo. Sprva sem se upirala tej misli, ker sem začutila nekakšen strah, češ ali mi bo uspelo.«

Z zgodbo o iskanju očeta, ki ga je prvič in zadnjič srečala pri 21 letih na Dunaju, kjer je živel s svojo družino, se je strah razblinil. »Tako lahko sem pisala, kot da bi že vsa leta čakala samo na to, da si olajšam dušo, da izlijem vsa čustva in občutja na papir.« Pokazala jo je prijateljici, ta pa glavni urednici Gorenjskega glasa Mariji Voltčjak, se spominja Milena. In sledila je objava, pospremljena s spodbudno popotnico

Milena z možem Marjanom / Foto: Ana Jagodič Dolžan

Na predstavitvi knjige v Smledniku z dolgoletno prijateljico Majo Gradišar (levo) in urednico knjige Marjeto Žebovec (desno), v ozadju pa Mešani pevski zbor Smleški žarek / Foto: Ana Jagodič Dolžan

urednice: »Vi samo pišite!« Z bralci časopisa je delila še nekaj doživetij in občutkov, ena od njenih pripovedi pa je dobila mesto v zborniku seniorjev z naslovom V zavetju besede.

Sledi vrtnic

»Ker me spremljajo vse življenje ... Ker je življenje lahko lepo, tako kot so lepe vrtnice,« nam je Milena pojasnila naslov knjige, v kateri je odstrla drobce iz svojega življenja – iz otroštva in mladosti, doživetja, ki so jih prinesla zreła leta, pa tudi preizkušnje prijateljev. Marjeta

Žebovec, ki je avtorico spodbudila k izdaji knjige in uredila vsebino, pravi, da Milenine vrtnice cvetijo, dišijo in bodejo. »Piše tako o dogodkih, ki v njej ohranjajo luč, kot o tistih, ki so jo prizadeli in je potrebovala dolgo časa, da jih je prebolela in jih bila sposobna izraziti z vsem čutenjem.«

Kot aktivna krajanka, med drugim vpeta v delovanje župnijske Karitas in kulturno življenje, je napisala tudi nekaj enodejank (skečev), v katerih je na večinoma humoren način izrazila dogajanje v zakonu, družini ali širši

družbi. Poleg teh je v Sledovih vrtnic nekaj pesmi, ki jih je prav tako navdihnilo življenje.

Zbrane na predstavitvi knjige v polni dvorani Kulturnega doma v Smledniku je pozdravila prav z verzji, v nadaljevanju večera pa so bile v ospredju pripovedi – izbrane odlomke, ki jih je doživeto prebirala dolgoletna prijateljica Maja Gradišar, je dopolnil Mešani pevski zbor Smleški žarek. V prihodnjem tednu, 15. marca, ob 19.30 bo predstavitve knjige v Knjižnici Medvode.

Oče in hči, Miha in Travica

V sredo so v kamniški Galeriji Miha Maleš odprli razstavo Oče in hči – Miha Maleš in Travica Maleš Grešak, ki prinaša intimen vpogled v življenje slikarja in vsestranskega umetnika, ki oživi tudi skozi pripoved njegove hčere.

ALEŠ SENOŽETNIK

Šestega januarja je bila 120. obletnica rojstva slikarja in grafika Mihe Maleša, rojenega na Jeranovem pri Kamniku. S svojim rodnim krajem je Maleš povezan še dandanes. Umetnik je mestu podaril precejšen del svojega bogatega opusa; v galeriji, ki nosi njegovo ime, je

albuma«. Večinoma skozi družinske fotografije tako Maleša spoznamo predvsem kot očeta, ki je s fotoaparatom beležil utrinke iz otroštva svoje hčere Travice, ki jo je večkrat upodobil tudi na platnu ali malem akvarelu.

Prav lani preminula Travica Maleš Grešak je odstrla še en dragocen vpogled v življe-

Marko Kumer, Saša Bučan in Breda Ilich Klančnik ob otroškem portretu Travice Maleš Grešak / Foto: Aleš Senožetnik

na ogled stalna zbirka njegovih del, predstavili pa so ga tudi na več priložnostnih razstavah.

Sredin večer, ki je dobora napolnil galerijski prostor, pa je Maleša pričaral tudi kot družinskega cloveka. Avtorici razstave Breda Ilich Klančnik in Saša Bučan, ki sta vsaka na svoj način že leta povezani z umetnikom, sta namreč odprli »tiste manj znane strani iz Maleševga družinskega

nje svojega očeta. Ob odprtju razstave so si namreč obiskovalci lahko ogledali tudi kratek posnetek pogovora, ki sta ga pred leti z njo opravila Marko Kumer in Saša Bučan iz kamniškega muzeja, uredil pa ga je Vladimir Ristič. Skozi opise in anekdote Maleša spoznamo kot discipliniranega in delovnega umetnika, ki pa je skrbel tudi za hišna opravila in gospodinjstvo. Posebej živa je njena pripoved o tem, kako

je sicer rad kuhal, a sta se oba s hčerjo včasih jezila na ženo oz. mamo Olgo, ko sta jo čakala s pripravljenim kosilom, medtem ko je ona zamujala iz službe.

Po ogledu posnetka, ki je sicer na ogled tudi na spletni strani kamniškega muzeja, se je

Marko Kumer pogovarjal z avtoricama razstave. Kot je povedala Saša Bučan, je večino fotografij, ki so na ogled, prispevala družina Travice Maleš Grešak, nekaj pa so jih prispevali tudi iz arhiva galerije. »Na ta način smo želeli oživiti tudi Maleša kot fotografa, ki je znal upodobiti

svojo hčer in njeno odraščanje,« je povedala vodja galerije in tako opozorila tudi na manj znano fotografsko zapuščino sicer vsestranskega umetnika, ki je med drugim tudi pisal pesmi.

Breda Ilich Klančnik, ki je z Maleševim delom povezana celo svojo kariero in je

o njem med drugim izdala tudi monografijo Miha Maleš, slikajoči pesnik, pa je poudarila prizadevanja Travice Maleš Grešak za ohranjanje in predstavljanje očeteve dediščine. »S Travico sva oživljali spomin na njegove očeta in skušali njegovo umetnost širiti naprej. Intenzivneje od stote obletnice njegovega rojstva, od takrat pa se je najino prijateljstvo samo še poglobljalo,« je povedala in opozorila tudi na razstavo, ki so jo v torek odprli v Galeriji Prešernovih nagradencev v Kranju, ki na ogled prinaša figuralko v Maleševem grafičnem in slikarskem opusu. »To je bila prva razstava, ki sem jo, odkar Travice mi več, morala pripraviti sama in sem se ves čas spraševala, kaj bi ona svetovala in kako bi se ona odločala,« je povedala.

Z razstavama v Kamniku in Kranju imamo tako hkrati kar dve priložnosti za odstranjevanje plasti življenja in ustvarjanja enega najpomembnejših slovenskih umetnikov.